

Michaela Pitáková

PRAKTICKÁ PŘÍRUČKA

PRO CHŮVY

Poděkování

Mé díky patří všem, kteří mě podporovali v psaní této knížky. Jmenovitě bych ráda poděkovala prof. PhDr. et RNDr. Marii Vágnerové, CSc., za první impulz k tomu, abych se do toho pustila. Dále děkuji RNDr. Hance Primusové za její cenné rady a podporu, abych to dotáhla do konce. Za postřehy, připomínky a podporu děkuji Mgr. Bc. Monice Mattasové. Velké díky patří také PhDr. Zdeňce Sládečkové za konzultace.

Dále nesmím zapomenout na ty, díky kterým tato knížka vůbec vznikla, tedy na všechny rodiče, kteří mi dali důvěru a svěřili mi své děti, díky nimž jsem se hodně naučila, a dali mi právě ty zkušenosti, za které jsem jim vděčná. Díky patří také ostatním chůvám za to, že se se mnou podělily o své zkušenosti a zážitky. Také samozřejmě děkuji tátovi za dodání skvělých fotografií, Adélce, Matějovi a Rostovi za ochotu pózovat, babičkám, dědovi, Lukášovi a tetě za sdílení radosti, když se dílo vedlo, a za podporu, když se dílo moc nedařilo. Velké díky patří mamce. Ona jistě ví, za co... Ještě jednou díky všem.

Michaela Pitáková

PRAKTICKÁ PŘÍRUČKA PRO CHŮVY

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být re-produkována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

Bc. Michaela Pitáková, DiS.

Praktická příručka pro chůvy

Recenzentka:

Soňa Šudřichová

TIRÁŽ TIŠTĚNÉ PUBLIKACE:

© Grada Publishing, a.s., 2014

Design Photo © Grada Publishing, a.s., 2014

Vydala Grada Publishing, a.s.

U Průhonu 22, Praha 7

jako svou 5558. publikaci

Odpovědná redaktorka Barbora Malá

Sazba a zlom Milan Vokál

Fotografie Ivo Piták

Počet stran 104

Vydání první, Praha 2014

Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.

Názvy produktů, firem apod. použité v knize mohou být ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků, což není zvláštním způsobem vyznačeno.

Postupy a příklady v této knize, rovněž tak informace o lécích, jejich formách, dávkování a aplikaci jsou sestaveny s nejlepším vědomím autorů. Z jejich praktického uplatnění však pro autory ani pro nakladatelství nevyplývají žádné právní důsledky.

ISBN 978-80-247-5005-7

ELEKTRONICKÉ PUBLIKACE:

ISBN 978-80-247-9294-1 (pro formát PDF)

ISBN 978-80-247-9295-8 (pro formát ePUB)

OBSAH

Předmluva	9
Úvod	11
1 Obecně o chůvách	13
1.1 Kdo je chůva	13
<i>Chůva v dějinách</i>	13
<i>Současná chůva</i>	14
<i>Paní na hlídání X chůva</i>	14
<i>Nejčastější důvody, proč rodina přijme chůvu</i>	14
<i>Výhody pro rodiny, které mají chůvu</i>	15
<i>Nevýhody pro rodiny, které mají chůvu</i>	15
1.2 Pohled společnosti na chůvy	15
1.3 Chůva a legislativa	16
<i>Co říká zákon ohledně profesionálních chův?</i>	16
1.4 Chůva pracující na živnostenský list	17
<i>Výhody práce na živnostenský list</i>	17
<i>Nevýhody práce na živnostenský list</i>	17
<i>Kam pro živnostenský list a co si vzít s sebou</i>	18
<i>Živnost volná, obor činnosti č. 79 – Poskytování služeb</i> <i>pro rodinu a domácnost</i>	18
<i>Živnost vázaná, obor činnosti č. 72 – Péče o děti do 3 let věku</i> <i>v denním režimu</i>	19
<i>Vzdělání</i>	19
<i>Smlouva</i>	19
<i>Na co si dát pozor a nad čím uvažovat</i>	20
1.5 Chůva pracující pod hlídací agenturou	20
<i>Výhody práce pod agenturou</i>	20
<i>Nevýhody práce pod agenturou</i>	20
<i>Jak to chodí v hlídací agentuře?</i>	21
<i>Pracovat na živnostenský list bez pomoci agentury, nebo pod</i> <i>agenturou – jak se rozhodnout?</i>	21
1.6 Chůva v cizině neboli au-pair	21
<i>Au-pair</i>	21
<i>Možnosti</i>	22

	<i>Au-pair s pomocí agentury</i>	22
	<i>Au-pair na vlastní pěst</i>	22
	<i>Co dělat pro to, abyste byla v rodině spokojená</i>	23
	<i>Problémy, které mohou nastat</i>	24
2	Praktické informace pro chůvy	26
2.1	Způsoby, jak si vyhledat rodinu	26
2.2	První kontakt s rodinou	28
	<i>První kontakt jen s rodičem, nebo za přítomnosti dítěte?</i>	28
	<i>Jste-li chůva na doporučení</i>	30
	<i>Nejste-li chůva na doporučení</i>	30
	<i>Jak se chovat při prvním setkání s rodinou a dítětem</i>	32
	<i>O čem je potřeba rodinu informovat</i>	34
	<i>Hlídaní jednoho dítěte, nebo více dětí</i>	34
	<i>Pokud vás rodina nepřijme</i>	35
2.3	Jak postupovat při adaptaci dítěte na chůvu	37
2.4	Vztah chůva – dítě	38
2.5	Problémy, které mohou nastat	41
	<i>Pláč dítěte při odchodu matky</i>	41
	<i>Nedaří se vám při prvním setkání navázat kontakt a dítě z vás má strach</i>	43
	<i>Dítě neposlouchá a nerespektuje vás</i>	44
	<i>Dítě se vám ztratilo nebo má tendence utíkat</i>	45
	<i>Dítě je agresivní, ubližuje sourozenci nebo jiným dětem</i>	45
	<i>Dítě vás cíleně a schválně uhodilo</i>	45
	<i>Dítě se nevhodně chová (mluví sprostě, vzteká se na veřejnosti, chová se k vám jako ke služce atd.)</i>	47
	<i>Hlídáte v přítomnosti rodiče</i>	48
	<i>Rodina chce, abyste hlídala nemocné dítě</i>	49
	<i>Jste OSVČ a rodina vám často ruší hlídání těsně předtím, než k nim máte přijít</i>	49
	<i>Máte odlišný přístup k výchově než rodiče</i>	50
	<i>Rodiče vás nerespektují a jsou nespolehliví</i>	51
	<i>Zanedbání vaší psychohygieny</i>	52
2.6	Doporučení pro chůvy	53
3	Chůva a rodina	55
3.1	Chůva a dítě	55
	<i>Chůva a dítě kojeneckého věku</i>	56

	<i>Chůva a dítě batolecího věku</i>	56
	<i>Chůva a dítě předškolního a mladšího školního věku</i>	57
3.2	Chůva a rodiče	58
3.3	Matka a dítě	59
	<i>Pracující matka a dítě</i>	60
	<i>Posilování vztahu matky a dítěte</i>	61
3.4	Co očekávají rodiče od chůvy	62
	<i>Jaká by podle rodičů měla být chůva? Co od ní očekávají?</i>	62
	<i>Očekávání, kterými se liší rodina od rodiny</i>	63
4	První pomoc u dětí	65
4.1	Odřeniny a drobné krvácení	65
	<i>Odřeniny</i>	65
	<i>Drobné krvácení</i>	65
	<i>Krvácení z nosu</i>	66
	<i>Pády bez viditelného krvácení</i>	66
4.2	Klíště, žihadlo a tříska – vyndání, ošetření	66
	<i>Klíště</i>	66
	<i>Žihadlo</i>	67
	<i>Tříska</i>	67
4.3	Popálení, opaření	67
	<i>Menší popáleniny a opaření</i>	67
	<i>Závažnější popáleniny a opaření</i>	68
	<i>Tepelný úpal</i>	68
4.4	Cizí těleso v těle dítěte	68
	<i>Vdechnutí tělesa</i>	68
	<i>Cizí těleso v uchu a v nose</i>	69
4.5	Bolest zoubků	69
4.6	Křeče	69
4.7	Koliky a nadýmání	70
4.8	Zvracení	70
4.9	Ostatní	70
	<i>Jak nejlépe přivolat pomoc</i>	71
	<i>Hlídáte-li dítě s nemocí nebo s postižením</i>	71
5	Zkušenosti chův	73
6	Můj přístup k dětem, které hlídám	81

7	Aktivity pro děti	84
	<i>Co dělat s kojencem?</i>	84
7.1	Aktivity doma, když prší nebo když je dítě nemocné	85
	<i>Výtvarné</i>	85
	<i>Pohybové</i>	91
	<i>Hudební a rytmičné</i>	92
7.2	Aktivity kombinované	93
	<i>Výtvarné</i>	93
7.3	Aktivity venku	95
	<i>Pohybové</i>	95
	Závěr	99
	Použitá literatura a prameny	101
	O autorce	103

PŘEDMLUVA

Příručka, která by poskytla rady, jak se stát profesionální chůvou, na trhu zatím chyběla, i když je tato profese postupně stále více žádaná a nepochybně tak tomu bude i nadále. Většina lidí by asi nedokázala přesně vymezit, co lze od dobré chůvy očekávat. Příručka všechny tyto informace nabízí ve stručném a čtivém souhrnu. Z textu je zřejmé, že autorka velice dobře ví, co profese chůvy vyžaduje a čemu je třeba věnovat pozornost. Je nutné ocenit i kritický přístup autorky, která vždycky zvažuje výhody i nevýhody čehokoli a nechá na čtenáři, aby sám uvážil, které z nich jsou pro něj podstatné a které ne. Zájemkyním o práci chůvy se hodí také informace o zákonech, které tuto práci upravují, návod, jak postupovat, když si chtějí takovou živnost založit. Důležité je i připomenutí výhod a nevýhod různých variant. Užitečné jsou rovněž rady, jak postupovat, když se chtějí stát chůvou v cizí zemi, a na co by si měly dát pozor, aby se nedostaly do zbytečných problémů.

Další část příručky je už pro ty, které začínají jako chůvy pracovat. Praktické rady, jak hledat rodiny, které by měly o jejich služby zájem, a jak zvládnout první kontakt s rodiči i dítětem. Text je jasný a srozumitelný a k porozumění probíranému tématu přispívají i příklady z vlastní praxe autorky. Za zmínku stojí také informace, že si chůva s rodiči vždycky nesedne a že to není ničí vina. Je to něco, co se ve vztazích mezi lidmi občas stává. Autorka nabízí i návod, jak navazovat kontakt s dítětem různého věku a jaké strategie považuje za užitečné.

Pěkně zpracovaná je kapitola o vztahu chůvy a dítěte. Autorka k tématu přistupuje střízlivě a s připomenutím, že chůva není matka a neměla by se snažit ji nahradit. Pozice chůvy je jiná, i když s ní dítě může mít velmi dobrý vztah. Chůvy v praxi jistě ocení návod, jak řešit různé problémy, které se mohou při práci se svěřenými dětmi objevit. Je jisté, že chůvy budou pracovat v různých rodinách, které svoje potomky vychovávají rozmanitým způsobem a ne vždycky dobře. Text obsahuje i návod, jak se chovat v různých nestandardních situacích a jak se jim pokud možno vyhnout. Pozitivně lze hodnotit i pokyny, jak dítěti poskytnout první pomoc, protože každé dítě může onemocnět anebo si nějak ublížit. Ani sebelepší chůva podobným nehodám nezabrání a je třeba se na jejich řešení připravit.

Pro budoucí chůvy může být zajímavé seznámení s názory a zkušenostmi žen, které tuto práci již vykonávají. O svém postoji k profesi chůvy píše i sama autorka, uvádí, jak postupuje a jaký je její přístup ke svěřeným dětem.

Text obsahuje i nabídku mnoha různých aktivit, které má vyzkoušené a ví, že dokážou děti zaujmout. Není pochyb o tom, že se mohou hodit i jiným chůvám.

Příručka pro budoucí chůvy má odpovídající rozsah i obsah a je zpracovaná tak, že jí budou rozumět nejen ony, ale i matky jejich svěřenců. Je, jak říká sama autorka, inspirací a souborem rad a doporučení. Je třeba říci, že se povedla a jistě najde mnoho čtenářů, pro něž bude nejenom zajímavá, ale i užitečná.

prof. PhDr. RNDr. Marie Vágnerová, CSc.
V Praze dne 23. ledna 2014